

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№6

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2025

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Elektron nashr. 411 sahifa.

E'lon qilishga 2025-yil 1-iyunda ruxsat etildi.

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoira Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldix'o'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

- Salimov Okil Umrzokovich**, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjavevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhmatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilkhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Khusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Rakhimovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridakhon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

O'zbekistonda yashil iqtisodiyotni shakllantirishda xitoy va rossiya investitsiyalarining qiyosiy tahlili.....	20
Malikov Numonjon Kamalovich	
Raqamli texnologiyalarning makroiqtisodiy barqarorlikka ta'siri.....	26
Sherzod Rajabov, Istora Abdusalomova	
Reducing inequality through human capital development: a comparative analysis of policies in the european union and uzbekistan.....	30
Iloxomjonov Jaxongir Alisher o'g'li	
Hududiy raqamli infratuzilmaning xizmat ko'rsatish sektoriga ta'siri: samarqand viloyati misolida.....	39
Musinov Dilshod Sultanovich	
Ways to improve quality in hotels through digital technologies.....	44
N.A. Rakhmonova	
Проблемы и пути внедрения механизма налогового стимулирования центров инновационного роста нового узбекистана.....	48
Умаров Б. С.	
Влияние протекционистской политики на инвестиционные стратегии промышленных предприятий.....	55
Ёдгоров Сардорбек Самадович	
Fiskal siyosat tahlili: aholi bandligi; aholi daromadlari; soliqqa tortish.....	61
Isroilov Boxodir Ibragimovich, Navruzova Farog'at Abdihamid qizi	
Problems in entrepreneurial potential development: a comprehensive analysis of contemporary barriers and challenges.....	67
Baxtiyor Xabibullayev Abdulvoxid o'g'li	
Tijorat banklarida aholi omonatlarining jozibadorligini oshirishning metodologik asoslari va amaliy yo'nalishlari.....	73
Xakimov Zoxid Norbo'tayevich	
To'lov aylanmasining mohiyatini aniqlashda to'lov va to'lov oqimlarining roli.....	78
I.F.Sayfiddinov	
Moliyaviy inklyuzivlikni ta'minlovchi samarali soliq siyosati.....	83
Artikov Ne'matulla Abdusalamovich	
Youth, digital finance, and the gig economy in uzbekistan.....	86
Akmal Boymurodov	
Aktiyadorlik jamiyatlari korporativ boshqaruvda qaror qabul qilishda raqamli texnologiyalardan foydalanish masalalari.....	91
Xabibullaeva Shirinxon Tohir qizi	
В условиях трансформации обеспечение развитие образования и нуки в сфере подготовки управленческих кадров.....	98
Суюнов Дилмурод Холмурадович	
Ипотечное кредитование как инструмент социальной политики в узбекистане.....	104
Базарова Нигора Равшановна	
Kichik biznes subyektlari tomonidan hudud aholisi bandligini ta'minlashning ijtimoiy va iqtisodiy natijalari.....	110
Ergasheva Nigora Abdigapparovna	
Kichik korxonalar istiqbolli hududlarda sanoat ishlab chiqarish holati dinamikasi.....	114
Xonto'rayev Obbosxon Kamolxon o'g'li	
Banklarning aktivlarini daromadligini oshirish yo'llari.....	118
Elbusinova Umida Khamidullaevna	

Ekologik omillar o'zgarishining dehqon xo'jaliklari yalpi hosiliga ta'siri	123
Otamurodova Dildora Abdukrimovna	
O'zbekiston tijorat banklarining yashil iqtisodiyotdagi o'rni	128
Eshev Furqat A'zamovich, Ibragimova Feruza Axtamovna, Jumanazarova Malika Baxtiyorovna, Raxmatova Mohina Dilmurod qizi	
Использование интеллектуальных технологий в процессе обслуживания клиентов банка	132
Хашимова Дилёра Пахритдиновна	
Innovatsion faoliyatning moliyaviy rag'batlantirish va boshqaruv samaradorligini belgilovchi omil va jihatlar.....	138
Baxriddinov Nodirbek Zamirdinovich	
Import tovarlari bo'yicha aksiz solig'ini undirishning nazariy asoslari.....	143
Abdurasulov Murodjon Bahrom o'g'li	
Роль цифровых валют центральных банков в модернизации платёжной инфраструктуры: мировой опыт и перспективы Узбекистана	150
Срожиддинова З.Х., Тухтасинова Д.Н.	
Tijorat banklarida chakana to'lov tizimlarini nazariy asosi.....	155
Sultonov Davronjon Rustam o'g'li	
Tikuv-trikotaj korxonalarida raqobatbardoshlikni oshirishda strategik menejmentning roli	161
Mamatraimov Islom Mamanazarovich	
Ta'lim, ekologiya va raqamlashtirish sohalarida bolalar va o'smirlar turizmini integratsiyalash: xalqaro tajribalar va O'zbekiston.....	170
Islomova Dilrabo Salomovna	
Iqtisodiy masalalarni matritsalar nazariyasi asosida modellashtirish va python dasturlash tilida yechish.....	175
Tojiyev Ilhom Ibraimovich, To'rayeva Feruza Dilmurodovna, Namozova Barchinoy G'ayrat qizi, Baxronova Zuhra Otaniyoz qizi	
Pul bozori barqarorligini ta'minlashda tijorat banklarida likvidlikni boshqarish samaradorligi	188
Sattorova Nasiba G'anijon qizi	
The role of digitalization of healthcare in the implementation of the safe city project	192
Akbarjon Iminov	
Аутоиммунные поражения центральной нервной системы, возникающие после стрептококковой инфекции	198
Умарова Саодат Сулаймоновна, Нормухматов Бахтиёр Ботиралиевич	
Iqtisodiyotiga yo'naltirilgan investiyalar tahlili.....	204
Namozov Olim Botirovich	
Creating a favorable climate for investment in agriculture	209
U.I.Djumaniyazov, B.J.Mirzaev	
Davlat ishtirokidagi korxonalarini korporativ boshqaruvni xalqaro standartlari asosida takomillashtirish	214
F.Djalilov	
Davlat tibbiyot tashkilotlarida ish beruvchining fuqarolik javobgarligini majburiy su'gurta qilish xarajatlarini hisobi.....	222
Kuliboyev Azamat Shonazarovich	
O'zbekistonda bank operatsion xarajatlari buxgalteriya hisobi	227
Qurbonova Sitora Vahobjon qizi	
O'zbekistonda kichik biznes va tadbirkorlik subyektlarini rivojlantirishning strategik yo'nalishlari.....	233
Musayev Ozodjon Shavkat o'g'li	
Пути обеспечения стабильного экономического роста в условиях перехода к зелёной экономике, совершенствования государственной экономической политики и повышения эффективности внедрения принципов цикличной экономики.....	237
Худайбергенова Адалат Неъматуллаевна, Убайдуллаев Сирожиддин Жамшидович, Файзиёва Хамида	

Кудратовна, Эшбоев Миржалол Бахромович	
O'zbekiston sanoatining iqtisodiy holatini baholash	241
Mamanazarov Oybek Shomurodovich	
Maktabgacha ta'limda tayanch kompetensiyalarni shakllantirishda matematika va savod asoslarining didaktik yechimlari.....	247
Mingboyeva Guldorxon Maxmudovna	
Soliq tizimida soliq riskini baholash uslubiyoti.....	252
Nasimov Ravshanjon Azimovich	
Budjetni rejalashtirish tizimida jismoniy shaxslar daromadlari bo'yicha prognozlashni takomillashtirishning metodologik asoslari	260
Babaev Shavkat Bayramovich	
Понятие и сущность денежного потока в системе финансового управления.....	267
Машарипова Шахло Адамбаевна	
Yashil mehmonxonalarda strategik tahlil metodologiyasi	274
Rasulova Nigora Yusupovna	
Цифровая трансформация: новые возможности и современные тенденции в управлении бизнесом и инвестициями.....	279
Баратова Динора Алишеровна	
Mehmonxonalarda xizmat ko'rsatishning sifati va samaradorligini baholash.....	283
Ikromov Akbar Farhod o'g'li	
Модель внедрения open banking в Узбекистане: предложение на основе международного опыта и локальных особенностей.....	288
Камалов Шухрат Камалович, Аскарлова Дилором Хожимуратовна, Баходиров Жасурбек Олёрбек ўғли, Маликов Шохрух Шокирович, Тенгелова Фарангиз Маждид кизи	
O'zbekistonda islom moliyasini joriy qilishning yo'llari	295
Ashurbayev Farrux Alisher o'g'li , Tuxsanov Eldor Dilmurod o'g'li	
AQSH tajribasiga ko'ra eksportni iqtisodiy o'sishga tasiri	299
D.E.Qarshiev	
Iqtisodiyotni tartibga solish orqali aholi farovonligini oshirishning ahamiyati	304
Berdibekov A.	
Mamlakat iqtisodiyotini rivojlantirish va aholi moliyaviy savodxonligini oshirishda inklyuziv moliyaning ahamiyati.....	308
Latipova Shaxnoza Maxmudovna	
Problems of the financial mechanism influence for stable and inertial development of enterprises.....	313
Zaynalov Jakhongir Rasulovich, Alieva Susanna	
Tibbiyot turizmni rivojlantirish va uning salohiyatini iqtisodiy baholashning ilmiy va uslubiy asoslari	317
Vofaxojayeva Dilafuz Marufovna	
Turistik destinatsiyalar va raqamli marketing texnologiyalari orqali turizm barqarorligini transformatsiya qilish.....	322
Nurmuhammadxon Oppoqonov	
Kichik va o'rta biznes moliyaviy barqarorligining kambag'allikni kamaytirishdagi ahamiyati.....	327
Djamalov Xasan Numanjanovich	
Qoraqalpog'iston respublikasida turizmni rivojlantirishning tashkiliy va iqtisodiy salohiyatini baholash.....	335
Xoshimov Baxrom Baxadirovich	
O'zbekiston turizm sektorida tog' turizmining ulushi.....	343
Alimov Abdvakil Komil o'g'li	
O'zbekiston respublikasida investitsiya faoliyatini moliyaviy boshqarish va bunda xorij tajribasi.....	348
Ismailov Dilshod Anvarjonovich	

Tadbirkorlik faoliyatini samarali boshqarishda raqamli texnologiyalardan foydalanishning holati.....	354
Sattarov Xayrulla Fayzullayevich	
Tadbirkorlik faoliyatida innovatsiyalarni rivojlantirish strategiyasini tanlash va asoslash	358
Shakirova Madinaxon Gafurdjanovna	
O'zbekistonning xalqaro valyuta-moliya tashkilotlari bilan o'zaro hamkorlik aloqalarini mustahkamlash yo'nalishlari.....	362
Gulmurodova Marjona Olimjon qizi, Turg'unova Zohida Shavkat qizi, Umida Yuldasheva	
Jismoniy shaxslarning daromadlarini soliqqa tortish tartibini takomillashtirish.....	367
Bobomurotova Manzura Panji qizi	
Aksiyadorlik jamiyatlari va qimmatli qog'ozlar bozori o'rtasidagi iqtisodiy munosabatlar	372
Berdaliyev Javohir Jahongir o'g'li	
Farg'ona viloyati mahallalarida tadbirkorlikni va hunarmadchilikni rivojlanishi holati tahlili	379
Tuxtasinov Zafarjon Odiljonovich	
Проблемы охраны окружающей среды и формирования «зеленой экономики»	389
Ёдгорова Мухайё Шухратовна, Иминова Наргиза Акрамовна	
The evolution of passenger transport in uzbekistan and its impact on economic growth.....	392
Naubetova Ziyada Niyet kizi	
Davlat tibbiyot tashkilotlarida ish beruvchining fuqarolik javobgarligini majburiy sug'urta qilish xarajatlarining hisobi.....	397
Kuliboev Azamat Shonazarovich	
Jahon sug'urta amaliyotining O'zbekiston sug'urta bozorining rivojlanishiga ta'siri	402
Kuvatova Dinara Anvarovna	
Milliy iqtisodiyotda xorijiy investitsiyalarning ahamiyati va ta'sir mexanizmlari	406
Abdullayev Zoxid Xolxo'jayevich	

MILLIY IQTISODIYOTDA XORIJIY INVESTITSIYALARNING AHAMIYATI VA TA'SIR MEXANIZMLARI

Abdullayev Zoxid Xolxo'jayeovich

Biznes va tadbirkorlik oliy
maktabi tinglovchisi
Tel: 93-727-53-25

Annotatsiya: Mazkur maqolada milliy iqtisodiyotda xorijiy investitsiyalarning ahamiyati va ta'sir mexanizmlari tadqiq etilgan. Unda xorijiy investitsiyalar orqali mamlakat iqtisodiyotida yangi ishlab chiqarish quvvatlarini shakllantirish, zamonaviy texnologiyalar va innovatsiyalarni o'zlashtirish, ish o'rinlarini yaratish va mehnat unumdorligini oshirish imkoniyatlari yoritilgan.

Kalit so'zlar: xorijiy investitsiyalar, to'g'ridan-to'g'ri investitsiyalar, milliy iqtisodiyot, portfel investitsiyalar, lizing, franshaying, transmilliy korporatsiyalar, xorijiy kapital shakllari, xorijiy kapital manbalari.

Abstract: This article examines the significance and impact mechanisms of foreign investments in the national economy. It explores how foreign capital contributes to the establishment of new production capacities, the adoption of modern technologies and innovations, job creation, and the enhancement of labor productivity.

Key words: foreign investment, direct investment, national economy, portfolio investment, leasing, franchising, transnational corporations, forms of foreign capital, sources of foreign capital.

Аннотация: В статье исследуется значение и механизмы влияния иностранных инвестиций на национальную экономику. Рассмотрены подходы, согласно которым иностранные инвестиции способствуют формированию новых производственных мощностей, внедрению современных технологий и инноваций, созданию рабочих мест и повышению производительности труда.

Ключевые слова: иностранные инвестиции, прямые инвестиции, национальная экономика, портфельные инвестиции, лизинг, франчайзинг, транснациональные корпорации, формы иностранного капитала, источники иностранного капитала.

KIRISH

Jahon iqtisodiyotida global integratsiya jarayonlari kuchayib borayotgan hozirgi davrda xorijiy investitsiyalar har bir davlat iqtisodiy siyosatining strategik yo'nalishiga aylanmoqda. Milliy iqtisodiyotni modernizatsiya qilish, yangi ishlab chiqarish tarmoqlarini rivojlantirish, texnologik yangilanishni ta'minlash va raqobatbardoshlikni oshirishda xorijiy kapital muhim omil bo'lib xizmat qiladi. Ayniqsa, rivojlanayotgan davlatlar uchun xorijiy sarmoya nafaqat moliyaviy resurs manbai, balki yuqori texnologiyalar, samarali boshqaruv tajribasi va xalqaro bozorlarga chiqish imkoniyatini taqdim etuvchi vosita hisoblanadi. Xorijiy investitsiyalar milliy iqtisodiyotga turli shakl va mexanizmlar orqali ta'sir ko'rsatadi. Jumladan, to'g'ridan-to'g'ri investitsiyalar, portfel investitsiyalari, davlatlararo kreditlar va grantlar, hamda transmilliy korporatsiyalar orqali amalga oshiriladigan loyihalar alohida ahamiyatga ega. Ushbu investitsiyalar mahalliy korxonalarni texnologik yangilanishga undaydi, ishlab chiqarish hajmini oshiradi, eksport salohiyatini kengaytiradi va shu bilan birga aholi bandligini ta'minlashga xizmat qiladi. O'zbekiston kabi rivojlanayotgan mamlakatlar uchun xorijiy kapitalni jalb etish nafaqat iqtisodiy o'sishga xizmat qiladi, balki davlatning xalqaro miqyosdagi imijini yaxshilash, institutsional islohotlarni jadallashtirish va

ichki bozorni rag'batlantirish vositasi ham sanaladi. Shu bois, xorijiy investitsiyalarning iqtisodiy o'sishga ta'sir mexanizmlarini chuqur o'rganish, ushbu jarayonni samarali muvofiqlashtirish va undan oqilona foydalanish dolzarb ilmiy hamda amaliy ahamiyat kasb etadi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR TAHLILI

Xorijiy investitsiyalar har bir mamlakat iqtisodiyotining barqaror, muvozanatli va uzoq muddatli rivojlanishida muhim strategik ahamiyat kasb etadi. Bugungi kunda jahon iqtisodiyotida kechayotgan globallashuv jarayonlari nafaqat davlatlar o'rtasidagi iqtisodiy aloqalarni kuchaytirmoqda, balki kapital, texnologiya, mehnat resurslari va axborot oqimini chegarasiz darajada erkinlashtirmoqda. Mazkur jarayonlarda faol ishtirok etish hamda milliy iqtisodiyotni xalqaro iqtisodiy tizimga muvaffaqiyatli integratsiyalash uchun xorijiy investitsiyalarni jalb etish va ulardan samarali foydalanish dolzarb vazifalardan biridir. Milliy iqtisodiyotda xorijiy investitsiyalarni jalb qilish yo'llarini takomillashtirish borasida bir qator olimlar tomonidan ilmiy tadqiqotlar olib borilgan.

M. M. Prusak o'z tadqiqotida iqtisodiyotni modernizatsiya qilish sharoitida iqtisodiy o'sishni ta'minlash uchun davlat tomonidan yetarli sharoitlarni yaratish va mintaqalarda investitsiya faoliyatini faollashtirish zarurligini ta'kidlaydi.

N. G'. Karimov xorijiy investitsion korxonalar uchun makroiqtisodiy, huquqiy va ma'muriy shart-sharoitlarni hisobga olgan holda barqaror soliq qonunchiligi tizimini joriy etish, shuningdek, iqtisodiyotga xorijiy investitsiyalarni jalb etish bo'yicha dasturiy yondashuvlarni o'rganadi.

U. S. Nodirkhanov o'zining ilmiy izlanishlarida mintaqaviy darajada investitsiya faolligini oshirish usullari, hududlarda investitsiya muhitini baholash va imtiyozli loyihalarni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash orqali qulay investitsion muhitni shakllantirish masalalarini yoritadi.

S. Rajabovning fikricha, iqtisodiyot rivojiga eng samarali ta'sir ko'rsatuvchi omil — bu xorijiy investitsiyalardir. Shu sababli, makroiqtisodiy barqarorlikni ta'minlash, xorijiy investorlar huquqlarini himoya qilish va keng ko'lamli imtiyozlar tizimini yaratish ustuvor yo'nalish sifatida e'tirof etiladi.

I. K. Hamasalih va hammualliflarining fikricha, xorijiy investitsiyalar nafaqat rivojlanish mexanizmi, balki kapital oqimi orqali iqtisodiyotni tartibga solish vositasi hamdir. Bozor rivojlanishining hozirgi bosqichida xorijiy sarmoyalar eng zamonaviy raqobatbardosh texnologiyalarning asosiy manbai bo'lib xizmat qiladi. Ular xorijiy investorlarning korxonalarni yoki ularning aksiyalarini sotib olishi orqali (ya'ni qo'shilish) amalga oshiriladi va bu samarasiz boshqaruv xavfini kamaytirishga xizmat qiladi.

S. Kurtishi-Kastrati ta'kidlaganidek, to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalar ochiq va muvaffaqiyatli xalqaro hamkorlikning asosiy vositasidir. Ular iqtisodiy tizim va rivojlanishning muhim mexanizmi sifatida faoliyat yuritadi. Mazkur turdagi investitsiyalar muvaffaqiyatli va barqaror iqtisodiy o'sishning ijtimoiy modelini shakllantirishga xizmat qiladi hamda qabul qiluvchi mamlakatlarning iqtisodiy taraqqiyotiga sezilarli va alohida ta'sir ko'rsatadi.

B. J. Innatillo va N. Shakhzodlarning ta'kidlashicha, xalqaro investitsiya pozitsiyasi mamlakatning tashqi qarzlari, aktivlari va boshqa moliyaviy resurslari bilan bog'liq bo'lib, bu holat davlatning iqtisodiy barqarorligi va xalqaro bozorlarga integratsiyalashuvi darajasini belgilaydi. Ular O'zbekiston iqtisodiy o'sishini ta'minlash, investitsiya jozibadorligini oshirish hamda xalqaro iqtisodiy raqobatbardoshlikni mustahkamlash bo'yicha amaliy takliflar bildirgan.

Xorijiy investitsiyalar orqali mamlakat iqtisodiyoti yangi ishlab chiqarish quvvatlarini shakllantirish, zamonaviy texnologiyalar va innovatsiyalarni o'zlashtirish, ish o'rinlarini yaratish va mehnat unumdorligini oshirish imkoniyatiga ega bo'ladi. Bundan tashqari, xorijiy investorlarning mahalliy bozorga kirishi ichki raqobat muhitini kuchaytiradi, bu esa mahsulot sifati va xizmatlar darajasining yaxshilanishiga olib keladi. Shu bilan birga, xalqaro moliyaviy va iqtisodiy munosabatlardagi ishtirok mamlakatning tashqi savdo aylanishini kengaytiradi, eksport salohiyatini oshiradi va milliy valyutaga bo'lgan ishonchni mustahkamlaydi. Xorijiy investitsiyalarni jalb etish uchun mamlakatda qulay va barqaror investitsion muhit yaratilishi, huquqiy va iqtisodiy kafolatlar ta'minlanishi, moliyaviy barqarorlik saqlanishi juda muhimdir. Zero, xorijiy investitsiyalar nafaqat moliyaviy manba sifatida, balki milliy iqtisodiyotda yuqori malakali kadrlar tayyorlash, boshqaruv tajribasini boyitish va ishlab chiqarish madaniyatini yuksaltirish nuqtayi nazaridan ham muhim o'rin egallaydi. Shu tarzda, xorijiy investitsiyalar milliy iqtisodiyotni modernizatsiya qilish, uni xalqaro iqtisodiy tizimda munosib o'rin egallashga tayyorlash hamda umumiy iqtisodiy o'sishga turtki berishda beqiyos strategik ahamiyatga ega hisoblanadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotda milliy iqtisodiyotga xorijiy investitsiyalarni jalb qilishning ahamiyati, ularning iqtisodiy o'sishga ta'sir mexanizmlari, mavjud imkoniyatlar va tizimli cheklovlarni aniqlash asosiy maqsad qilib belgilandi. Tadqiqot jarayonida xorijiy investitsiyalarning turli shakllari, manbalari, ularning iqtisodiyotdagi funksional roli va sektorlar kesimidagi ta'siri tahlil qilindi.

Tadqiqot quyidagi ilmiy metodlar asosida olib borildi:

1. Tahliliy–nazariy metod

Xorijiy investitsiyalarning nazariy asoslari, iqtisodiy mazmuni, milliy iqtisodiyotdagi roli va strategik ahamiyati ilmiy manbalar va xalqaro tajriba asosida tahlil qilindi. Mavzuga oid xorijiy va mahalliy olimlarning fikrlari (M. M. Prusak, S. Rajabov, N. G'. Karimov, S. Kurtishi-Kastrati, I. K. Hamasalih va boshqalar) asosida mavjud ilmiy yondashuvlar o'rganildi.

2. Empirik tahlil

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti farmonlari, Davlat statistika qo'mitasi, Investitsiyalar, sanoat va savdo vazirligi, Jahon banki va UNCTAD ma'lumotlari asosida 2020–2024–yillar davomida mamlakatga jalb qilingan xorijiy investitsiyalar hajmi, tarkibi, shakllari, tarmoqlar bo'yicha taqsimoti o'rganildi. Ushbu raqamlar asosida xorijiy sarmoyaning milliy iqtisodiyotga keltirgan ijobiy va salbiy oqibatlari baholandi.

3. Solishtirma metod

Xorijiy investitsiyalarni jalb etish sohasida O'zbekiston tajribasi rivojlangan va rivojlanayotgan boshqa davlatlar tajribasi bilan qiyoslandi. Jumladan, strategik tarmoqlar, soliq imtiyozlari, texnoparklar, erkin iqtisodiy zonalar va xorijiy investorlar uchun yaratilgan shart-sharoitlar tahlil qilindi.

4. Kontent–tahlil

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022–yil 28–yanvardagi PF–60–sonli “2022–2026–yillarga mo'ljallangan Taraqqiyot strategiyasi” hamda Oliy Majlisga yillik murojaatnomalari asosida xorijiy investitsiyalarni jalb qilish bo'yicha davlat siyosati, islohotlar va qonunchilikdagi o'zgarishlar tahlil qilindi.

5. Sohaviy va hududiy kesimda tahlil

Tadqiqot davomida xorijiy investitsiyalar iqtisodiyotning turli tarmoqlari – energetika, sanoat, infratuzilma, bank-moliya, axborot texnologiyalari, qishloq xo'jaligi va xizmat ko'rsatish sohalarida qanday ta'sir ko'rsatayotgani aniqlashtirildi. Shu bilan birga, Qoraqalpog'iston, Toshkent, Andijon va Samarqand kabi hududlarda amalga oshirilgan yirik xorijiy sarmoya loyihalari o'rganildi.

6. Tahlil vositalari

Tadqiqotda grafiklar, jadvallar, dinamik diagrammalar va foizli ko'rsatkichlar asosida xorijiy investitsiyalar oqimi va samaradorligi statistik usulda baholandi. Shuningdek, xorijiy kapital shakllarining milliy iqtisodiyotga ta'siri diagrammalar orqali ko'rgazmali tarzda ifodalandi.

Tadqiqot bazasi:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmon va Qarorlari

2. Davlat statistika qo'mitasi ma'lumotlari

3. Investitsiyalar, sanoat va savdo vazirligining yillik hisobotlari

4. Jahon banki, UNCTAD, IMF, OECD nashrlari

5. Mahalliy va xorijiy olimlarning maqolalari, jumladan: M. M. Prusak, N. G'. Karimov, I. K. Hamasalih, S. Kurtishi-Kastrati, S. Rajabov va boshqalar

TAHLIL VA NATIJALAR

Xorijiy investitsiyalar quyidagi asosiy mexanizmlar orqali milliy iqtisodiyotga ijobiy ta'sir ko'rsatadi:

Iqtisodiy o'sishni rag'batlantirish.

Xorijiy investitsiyalar milliy iqtisodiyotning o'sishi va barqaror rivojlanishiga qo'shimcha impuls beradigan muhim moliyaviy manba hisoblanadi. Ushbu investitsiyalar orqali mamlakat iqtisodiyotiga yangi kapital kirib keladi, bu esa iqtisodiy jarayonlarni faollashtiradi hamda ichki resurslar yetishmovchiligini qisman bartaraf etadi. Jumladan, xorijiy investitsiyalar yangi ishlab chiqarish korxonalarini tashkil etish, mavjud tarmoqlarni modernizatsiya qilish, yuqori texnologiyalarga asoslangan sanoat yo'nalishlarini joriy etish va infratuzilmani takomillashtirish uchun zarur bo'lgan mablag'lar bilan ta'minlaydi. Shu bilan birga, investitsiyalardan foydalanish orqali ishlab chiqarish quvvatlari ortadi, yangi mahsulot turlari ishlab chiqariladi, ichki va tashqi bozorlar talabiga mos mahsulotlar hajmi ko'payadi. Bu esa mamlakatning yalpi ichki mahsulotini (YaIM) oshirishga, ya'ni umumiy iqtisodiy o'sishni ta'minlashga xizmat qiladi. Har qanday iqtisodiyotda o'sishning asosiy drayverlaridan biri aynan investitsiyalar hisoblanadi. Shu jihatdan xorijiy sarmoyalar mamlakatda uzoq muddatli iqtisodiy o'sishni ta'minlovchi strategik omil sifatida namoyon bo'ladi.

Zamonaviy texnologiyalar va nou–xau jalb etilishi.

Xorijiy sarmoyalarning milliy iqtisodiyotga ta'sir ko'rsatadigan yana bir muhim mexanizmi — bu zamonaviy texnologiyalar va ilg'or nou–xau imkoniyatlarining jalb etilishidir. Aksariyat hollarda xorijiy investorlar mamlakatga nafaqat moliyaviy resurslar, balki o'zlari egallagan texnologik bilimlar, nou–xau, ishlab chiqarish jihozlari va boshqaruv madaniyatini ham olib kiradilar. Bu esa milliy ishlab chiqarish tarmoqlari uchun sifat jihatidan yangi bosqichni boshlab beruvchi omil bo'lib xizmat qiladi.

Ish o'rinlari yaratish va mehnat bozorini faollashtirish.

Xorijiy investitsiyalar milliy mehnat bozoriga to'g'ridan-to'g'ri va sezilarli darajada ijobiy ta'sir ko'rsatadigan muhim omillardan biridir. Investitsiya yo'naltirilgan har qanday loyiha — bu ma'lum mehnat kuchiga bo'lgan talabni anglatadi. Xususan, xorijiy investorlar tomonidan amalga oshiriladigan yangi korxonalar, ishlab chiqarish obyektlari, xizmat ko'rsatish sohalari va infratuzilma qurilmalari mahalliy aholi uchun doimiy va vaqtinchalik ish o'rinlarini yaratishga xizmat qiladi. Korxonalar faoliyat boshlashi bilan turli malakalardagi ishchilarga ehtiyoj ortadi, bu esa nafaqat ishsizlik darajasini kamaytiradi, balki aholining iqtisodiy faolligini oshiradi, ularni ishlab chiqarish jarayonlariga faol jalb etadi.

Eksport salohiyatini oshirish.

Xorijiy investitsiyalarning iqtisodiyotga ko'rsatadigan muhim ta'sir mexanizmlaridan yana biri — bu mamlakatning eksport salohiyatini oshirishidir. Jahon bozorida raqobat kuchayib borayotgan hozirgi sharoitda xalqaro standartlarga javob beradigan, sifatli va innovatsion mahsulot ishlab chiqarish har qanday davlat uchun strategik maqsadlardan biri hisoblanadi. Xorijiy sarmoyalar aynan shu yo'nalishda mamlakat iqtisodiyotini global bozorlarga integratsiya qilishda muhim vosita sifatida xizmat qiladi.

Xorijiy investorlar tomonidan tashkil etiladigan yoki ularning ishtirokida modernizatsiya qilinadigan korxonalar, odatda, ishlab chiqarish jarayonlarida zamonaviy texnologiyalar, sifat nazorati tizimlari va xalqaro standartlardan foydalanadilar. Bu esa ularga xalqaro bozor talablariga mos mahsulotlar ishlab chiqarish imkoniyatini beradi. Natijada, bunday mahsulotlar tashqi bozorlarda raqobatbardosh bo'lib, ularning eksporti orqali mamlakat yangi savdo sheriklariga ega bo'ladi va tashqi savdo geografiyasi kengayadi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Xorijiy kapital milliy iqtisodiyotga ko'p qirrali ijobiy ta'sir ko'rsatadi. U, avvalo, iqtisodiy o'sishni rag'batlantiradi, chunki ishlab chiqarish hajmlarini oshiradi, innovatsion texnologiyalarni joriy etish imkonini yaratadi va samaradorlikni kuchaytiradi. Shu bilan birga, yangi ish o'rinlarining yaratilishi orqali aholi bandligi ta'minlanadi, ishsizlik darajasi kamayadi. Xorijiy investitsiyalar raqobat muhitini kuchaytiradi va mahalliy korxonalarni sifatli mahsulot ishlab chiqarishga undaydi. Shuningdek, eksport salohiyatining ortishi hisobiga valyuta tushumlari ko'payadi va tashqi savdo balansi muvozanatlashuviga xizmat qiladi. Ushbu omillar xorijiy kapitalni jalb etish va undan oqilona foydalanishni mamlakat iqtisodiy siyosatining uzoq muddatli ustuvor yo'nalishi sifatida shakllantirish zarurligini ko'rsatadi.

Xorijiy kapitalning milliy iqtisodiyotdagi samaradorligini oshirish maqsadida quyidagi takliflar ilgari suriladi:

Investitsiya muhitini yaxshilash, huquqiy kafolatlar va moliyaviy barqarorlikni ta'minlash orqali xorijiy investorlar uchun ishonchli muhit yaratish.

Soliq va bojxona imtiyozlarini takomillashtirish, ustuvor tarmoqlarga investitsiya kiritayotgan xorijiy investorlar uchun aniq va shaffof imtiyozlar mexanizmini yaratish.

Infratuzilmani rivojlantirish, erkin iqtisodiy zonalar va sanoat hududlarida logistika, elektr energiyasi, internet kabi infratuzilmaviy xizmatlar sifatini oshirish.

O'zaro manfaatli sheriklikni rag'batlantirish, xorijiy investorlar bilan mahalliy biznes va davlat tashkilotlari o'rtasidagi hamkorlikni institutsional asosda rivojlantirish.

Investitsiya faoliyatining monitoringi va tahlilini yo'lga qo'yish, xorijiy investitsiya loyihalarining samaradorligini baholash hamda natijalarni ochiq e'lon qilish orqali shaffoflikni ta'minlash.

Kadrlar salohiyatini oshirish, xorijiy investitsiyalarni jalb qilish sohasida yuqori malakali mutaxassislar tayyorlash, mahalliy kadrlarni xalqaro standartlarga mos tarzda qayta o'qitish.

Innovatsion loyihalarga yo'naltirish, xorijiy kapitalni faqat an'anaviy tarmoqlarga emas, balki raqamli iqtisodiyot, "yashil" energetika va yuqori texnologiyali sohalarga jalb etish.

Mazkur takliflar xorijiy investitsiyalarning milliy iqtisodiyotda yanada samarali faoliyat yuritishini, barqaror iqtisodiy o'sish va xalqaro raqobatbardoshlikni ta'minlashga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti. (2022-yil 28-yanvar). PF-60-sonli "2022–2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida"gi Farmon. <https://lex.uz/docs/-5841063>
2. Mirziyoyev Sh. (2018-yil 29-dekabr). O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning Oliy Majlisga Murojaatnomasi. Xalq so'zi gazetasi, № 271–272 (7229–7230). <https://president.uz/oz/lists/view/2228>

3. Colen L., Maertens M., Swinnen J. (2009). Foreign direct investment as an engine for economic growth and human development: A review of the arguments and empirical evidence. DOI: [10.4324/9780203076880](https://doi.org/10.4324/9780203076880)
4. Kentor J., Boswell T. (2003). Foreign capital dependence and development: A new direction. *American Sociological Review*, 68(2), 301–313.
5. Boltayeva M. (2024). Advantages and effectiveness of attracting foreign investments. Global Book Publishing Services, 1–46.
6. Blomström M., Kokko A., Mucchielli J. L. (2023). The economics of foreign direct investment incentives. In *Foreign direct investment in the real and financial sector of industrial countries* (pp. 37–60). Berlin, Heidelberg: Springer.
7. Ibragimov A. (2025). Prospective ways of attracting foreign investment to the national economy. *International Journal of Artificial Intelligence*, 1(1), 137–143.
8. Blomström M., Kokko A., Mucchielli J. L. (2023). The economics of foreign direct investment incentives. Springer Berlin Heidelberg, 37–60. (Eslatma: Bu manba ro'yxatda 6 va 8-raqam sifatida ikki marta keltirilgan. Takrorlangan bo'lsa, bittasi o'chirilishi tavsiya etiladi.)
9. Charaeva M. V. (2014). *Finansovoe upravlenie real'nymi investitsiyami organizatsiy: Uchebnoe posobie*. Moskva: Alfa-M, 240 s.
10. Uskova T. V. (2013). Roli investitsiy v obespechenii ustoychivogo ekonomicheskogo rosta. *Ekonomicheskiye i sotsial'nyye peremeny: fakty, tendentsii, prognoz*, 6(30), 45–59.
11. Rajabov S. U. et al. (2022). Improving the legal fundamentals for attracting foreign investment to the national economy. *Asia Pacific Journal of Marketing & Management Review*, 11(5), 16–18.
12. Innatillo B. J., Shakhzod N. (2025). Analysis of the situation of attracting foreign investments to our country's economy. *Modern American Journal of Business, Economics, and Entrepreneurship*, 1(2), 271–276.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2025. № 6

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

EI.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>
